

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 2. december 2020
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Nikolai Pindstrup
Sagsnr.: 2020-0030-5094
Dok.: 1705443

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 207 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. november 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz Larsen (IA).

Nick Hækkerup

/

Marie Mølsted

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 207 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Det fremgår af den danske retsplejelovs § 320 vedr. sagsomkostninger, at ”Retten kan beslutte, at statskassen skal erstatte udgifter, som en part uden egen skyld er blevet påført som følge af, at sagen helt eller delvis har måttet gå om eller ikke har kunnet behandles.” Der findes ikke en tilsvarende paragraf i den grønlandske retsplejelov – Vil ministeren oplyse, om regeringen vil finde en løsning, hvad angår denne problematik i Grønland, og vil ministeren herudover oplyse hvordan borgere, som en part der uden egen skyld er blevet pålagt udgifter af det grønlandske retssystem, skal forholde sig, herunder om de kan modtage erstatning?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet et bidrag fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Domstolsstyrelsen har til brug for bidraget indhentet en udtalelse fra Retten i Grønland og Grønlands Landsret.

Grønlands Domstole har oplyst, at man i et enkelt tilfælde har taget stilling til en anmodning om erstatning fra statskassen efter principperne i den danske retsplejelovs § 320.

Ved Retten i Grønlands beslutning af 26. juni 2020 blev anmodningen om erstatning afvist. Af begrundelsen for rettens beslutning fremgår bl.a.:

”Da Ansøger ikke har fri proces, og da der ikke på andet grundlag kan tillægges en part godtgørelse fra det offentlige for udgifter til advokat eller andre udgifter, der er afholdt af hensyn til sagens behandling og oplysning, kan retten ikke tage anmodningen om dækning af advokatomkostninger til følge. Det, Ansøger har anført til støtte for anmodningen, kan ikke føre til et andet resultat.

Retten bemærker, at det følger af de almindelige regler om sagsomkostninger i den grønlandske retsplejelov, at omkostninger ved at føre en sag som udgangspunkt afholdes af den part, der har iværksat det retsskridt, som omkostningen vedrører, og at den tabende part har pligt til erstatte modparten dennes nødvendige eller rimeligt begrundede udgifter ved at føre sagen.

Den grønlandske retsplejelov indeholder ikke en bestemmelse svarende til den danske retsplejelovs § 320, men heller ikke efter princippet i denne bestemmelse findes Ansøger at kunne få udgifterne til advokat erstattet af statskassen. Omstændighederne i sagen indebærer ikke, at Ansøger er blevet påført udgifter uden

egen skyld, fordi sagen helt eller delvis har måttet gå om eller ikke har kunnet behandles.”

Grønlands Landsret stadfæstede ved beslutning af 20. august 2020 Retten i Grønlands beslutning. I landsrettens begrundelse er bl.a. anført:

”Retsplejelovens § 251 omhandler rettens beslutning om fordeling af sagsomkostninger mellem sagens parter. Bestemmelsen giver ikke hjemmel til at pålægge statskassen at betale sagsomkostninger. Herefter, og da det ikke er godtgjort, at Retten i Grønlands begrundede beslutning bygger på et fejlagtigt faktuel grundlag, imødekommes Ansøgers principale påstand om hjemvisning ikke.

Landsretten er enig med Retten i Grønland i, at der ikke er grundlag for at tillægge en part godtgørelse for udgifter til advokat, der er afholdt af hensyn til sagens behandling og oplysning, når parten ikke har fri proces.

Af de grunde, der er anført af Retten i Grønland, og da det efter sagens oplysninger ikke findes godtgjort, at retsvæsenet efter almindelige erstatningsretlige principper har handlet erstatningspådragende over for Ansøger i forbindelse med behandlingen af boet efter Ansøgers ægtefælle, stadfæstes Retten i Grønlands beslutning.”

Grønlands Domstole har endvidere oplyst, at grønlandsk retspraksis er i overensstemmelse med den praksis, der i Danmark var gældende forud for den nuværende affattelse af § 320 i den danske retsplejelov, som beskrevet i forarbejderne til bestemmelsen (lovforslag nr. L 132 af 30. marts 2005, de specielle bemærkninger til § 320).”

2. Justitsministeriet kan i forlængelse heraf oplyse, at retsplejelovens § 320 blev indsat ved lov nr. 554 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (sagsomkostninger, retshjælp og fri proces). Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at den er en lovfæstelse af en gældende praksis, jf. lovforslag nr. 132 af 30. marts 2005, som citeres nedenfor:

”Bestemmelsen giver retten mulighed for at bestemme, at statskassen skal erstatte udgifter, som en part uden egen skyld er blevet påført som følge af, at sagen helt eller delvis har måttet gå om. Bestemmelsen lovfæster dermed en praksis, der har udviklet sig, hvorefter Domstolsstyrelsen udbetaler erstatning, eksempelvis når en sag har måttet gå om på grund af en dommers inhabilitet eller død.

Bestemmelsen kan anvendes både, når eksempelvis domsforhandlingen helt eller delvis må gå om, og når en afgørelse ophæves efter appel og sagen hjemvises til fornyet behandling.

Bestemmelsen giver endvidere retten mulighed for at bestemme, at statskassen skal erstatte udgifter, som en part uden egen skyld er blevet påført som følge af, at sagen helt eller delvis ikke har kunnet behandles. Bestemmelsen udvider dermed statskassens erstatningspligt til situationer, der er nært beslægtede med de tilfælde, hvor der i forvejen efter praksis udbetales erstatning, og hvor tilsvarende hensyn gør sig gældende.

Som det vigtigste eksempel kan nævnes tilfælde, hvor parterne påføres merudgifter som følge af, at domsforhandlingen aflyses og udsættes med meget kort varsel på grund af en dommers pludselige sygdom eller andre forhold, der kan henføres til retten. Bestemmelsen kan derimod ikke anvendes, hvis aflysningen skyldes en parts eller en rettergangsfuldmægtigs pludselige sygdom eller andre forhold, der ikke kan henføres til retten.

Det er en forudsætning, at parten er uden skyld i, at sagen må gå om. Bestemmelsen kan således for eksempel ikke anvendes, hvis parten på et tidligere tidspunkt burde have henledt rettens opmærksomhed på en mulig inhabilitet.

Bestemmelsen giver mulighed for at erstatte begge parter merudgifter ved, at sagen må gå om eller ikke har kunnet behandles.

Bestemmelsen er fakultativ og forudsættes anvendt i forholdsvis begrænset omfang. Hovedeksemplerne vil være de nævnte situationer, hvor en dommer dør eller viser sig at være inhabil, således at sagen må gå om, eller hvor en domsforhandling aflyses med meget kort varsel på grund af rettens forhold.”

3. Afslutningsvis kan det oplyses, at Justitsministeriet løbende drøfter med Naalakkersuisut, hvilke konkrete lovgivningssager for Grønland der skal prioriteres inden for den kapacitet, der er til rådighed, og hvis Naalakkersuisut måtte fremsætte ønske om indførelse af en bestemmelse svarende til retsplejelovens § 320, vil Justitsministeriet prioritere at udarbejde en sådan ændring.